

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC
SOLUTIONS

O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM TIZIMIDAGI
ISLOHOTLARNING ASOSIY YO'NALISHLARI

Xudoyorov Fayzullo Bozorovich

*Termiz davlat muhandislik va agrotexnologiyalar
universiteti va akademik litseyi tarix fani o'qituvchisi*

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekistonda oliy ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy yo'nalishlari ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilingan. Xususan, oliy ta'lim muassasalari tarmog'ining kengayishi, kredit-modul tizimining joriy etilishi, ta'lim jarayonini raqamlashtirish hamda professor-o'qituvchilar salohiyatini oshirish masalalari yoritilgan. Shuningdek, oliy ta'lim tizimining xalqaro ta'lim makoniga integratsiyalashuvi va ushbu jarayonlarning ta'lim sifati hamda kadrlar raqobatbardoshligiga ta'siri tahlil etilgan. Maqola natijalari oliy ta'lim tizimini takomillashtirishga oid ilmiy va amaliy xulosalar chiqarish imkonini beradi.

Kalit so'zlar: oliy ta'lim tizimi, ta'lim islohotlari, kredit-modul tizimi, raqamli ta'lim, ta'lim sifati, ilmiy-pedagogik kadrlar, xalqaro hamkorlik.

Annotation: This article analyses the main directions of reforms being implemented in the higher education system in Uzbekistan from a scientific and theoretical perspective. Specifically, the expansion of the higher education network, the implementation of the credit-module system, the digitisation of the education process, and the improvement of the qualifications of professors and lecturers are highlighted. Furthermore, the integration of the higher education system into the international education space and the impact of these processes on the quality of education and the competitiveness of graduates are analysed. The findings of the article provide scientific and practical conclusions for improving the higher education system.

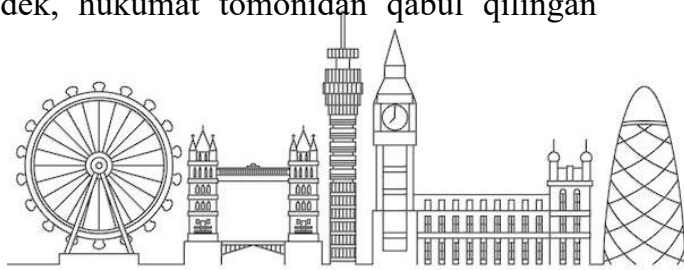
Keywords: higher education system, educational reforms, credit-module system, digital education, quality of education, scientific and pedagogical personnel, international cooperation.

Kirish

Zamonaviy globallashuv sharoitida oliy ta'lim tizimi mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida muhim strategik ahamiyat kasb etadi. O'zbekistonda oliy ta'lim tizimini takomillashtirish, xalqaro standartlarga mos raqobatbardosh kadrlar tayyorlash maqsadida so'nggi yillarda keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Ushbu islohotlar ta'lim sifati, qamrovi va samaradorligini oshirishga qaratilgan bo'lib, ilm-fan va ishlab chiqarish integratsiyasini kuchaytirishga xizmat qilmoqda.

Oliy ta'lim tizimidagi islohotlarning normativ-huquqiy asoslari

O'zbekistonda oliy ta'lim sohasidagi islohotlar O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari, shuningdek, hukumat tomonidan qabul qilingan

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

normativ-huquqiy hujjatlar asosida amalga oshirilmoqda. Mazkur hujjatlarda oliy ta'lim muassasalarining akademik va moliyaviy mustaqilligini kengaytirish, ta'lim jarayoniga zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini joriy etish ustuvor vazifa sifatida belgilangan.

Ta'lim qamrovini kengaytirish va tizimli o'zgarishlar

Islohotlar natijasida oliy ta'lim muassasalari soni sezilarli darajada oshdi. Davlat va nodavlat oliy ta'lim muassasalari faoliyati kengaytirildi, xorijiy universitetlarning filiallari tashkil etildi. Bu esa aholini oliy ta'lim bilan qamrab olish ko'rsatkichining oshishiga va ta'lim xizmatlari bozorida raqobat muhitining shakllanishiga olib keldi.

So'nggi yillarda O'zbekistonda oliy ta'lim tizimi jadal rivojlanib, bir qator muhim statistik o'zgarishlar qayd etildi:

- Oliy ta'lim muassasalari soni 2016-yildagi 70 dan ortiq ko'rsatkich 200 dan oshiq darajaga yetdi;
- 2016-yilda 9 foizni tashkil etgan oliy ta'lim bilan qamrov darajasi hozirgi kunda 30 foizdan oshdi.
- Xorijiy oliy ta'lim muassasalari va ularning filiallari soni 50 dan ortiqni tashkil etmoqda;
- Kredit-modul tizimi respublikadagi deyarli barcha oliy ta'lim muassasalarida joriy etildi;
- Talabalar soni 1 milliondan oshdi, bu esa kadrlar salohiyatining sezilarli darajada ortganini ko'rsatadi. Mazkur statistik ko'rsatkichlar oliy ta'lim tizimidagi islohotlarning amaliy natijadorligini tasdiqlaydi.

Kredit-modul tizimining joriy etilishi

Oliy ta'lim tizimida kredit-modul tizimining bosqichma-bosqich joriy etilishi ta'lim jarayonini modernizatsiya qilishda muhim omil bo'ldi. Mazkur tizim talabalarning mustaqil ta'lim olish ulushini oshirish, fanlararo integratsiyani kuchaytirish hamda baholashning shaffof mexanizmlarini joriy etishga imkon bermoqda. Kredit-modul tizimi xalqaro ta'lim makoniga integratsiyalashuvni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Raqamli texnologiyalar va ta'lim sifati

Oliy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning joriy etilishi ta'lim jarayonining samaradorligini oshirmoqda. Elektron ta'lim platformalari, masofaviy ta'lim shakllari va raqamli axborot-resurs markazlari ta'lim jarayonining ochiqligi va uzluksizligini ta'minlashga xizmat qilmoqda. Bu jarayon ayniqsa mustaqil ta'limni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

Ilmiy-pedagogik kadrlar salohiyatini oshirish

Professor-o'qituvchilar tarkibining ilmiy salohiyatini oshirish oliy ta'lim islohotlarining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ularning malakasini oshirish, ilmiy tadqiqot faoliyatini rag'batlantirish va xalqaro tajribalarni joriy etish orqali ta'lim sifati yaxshilanmoqda. Shuningdek, oliy ta'lim muassasalari va ishlab chiqarish korxonalari o'rtasidagi hamkorlik mustahkamlanmoqda.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, O‘zbekistonda oliy ta’lim tizimidagi islohotlar kompleks va tizimli xarakterga ega bo‘lib, ta’lim sifatini oshirish, qamrovni kengaytirish va xalqaro standartlarga mos kadrlar tayyorlashga qaratilgan. Ushbu islohotlarning izchil davom ettirilishi milliy ta’lim tizimining barqaror rivojlanishini ta’minlash bilan birga, mamlakatning intellektual salohiyatini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni “O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida” PF–5847-son, 2019-yil 8-oktyabr.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori “Oliy ta’lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” PQ–2909-son, 2017-yil 20-aprel.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori “Oliy ta’lim muassasalarida kredit-modul tizimini joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida” PQ–824-son, 2020-yil 31-dekabr.
4. O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.
5. Oliy ta’lim tizimi rivoji bo‘yicha tahliliy ma’lumotlar.–Toshkent, 2021/2024 yillar.
6. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat–yengilmas kuch.–Toshkent:Ma’naviyat, 2008.

